

השבת רבי נחמן מברסלב

טוב להגיד ולשיר נְחֵם נְחֵם נְחֵם מאומן לזכות לכל הישועות

תורתנו

עקב

ליראה על ידי דברים תחתונים, שהם בחינת יראות הנפולות הני"ל, רק יתעורר ליראה גדולה מהשכלתו לבד ברוממותו וגדלתו יתברך, ואז הוא בגדר אדם בשלמות. (הלכות בכור בהמה טהורה - הלכה ד, אותיות ג ד לפי אוצר היראה - יראה ועבודה, אות ק)

למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע ה' לאבותיכם לתת להם ... (דברים יא, כא)

ודרשו רבותינו ז"ל (סנהדרין צ) לעניין תחיית המתים, כמו שאמרו: לכם לא כתיב, אלא להם, מכאן לתחיית המתים מן התורה. ועיקר תחיית המתים יהיה בארץ ישראל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (כתבות קיא). וזהו: למען ירבו ימיכם וכו' על האדמה דייקא, שהוא ארץ ישראל ששם עיקר תחיית המתים, כי תחיית המתים הוא ענוה אמתיית שמשים עצמו כעפר וכאדמה בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר - מי שנעשה שכן לעפר בחיניו. וזה זוכין דייקא על ידי עפר ארץ ישראל, כי אף על פי שבחינת עפר הוא מעלה גדולה, דהיינו לשום עצמו כעפר להיות ענו באמת שהוא גדול מהכל, כי ענוה גדולה מכלם, אף על פי כן כבר מבאר שאף על פי כן אסור להיות עצל (שקורין שלימזלניק) וכו', כי הענוה הוא עיקר החיות וכו'. כי יש להפך, בחינת עפר דסטרא אחרא, שעיקר אחיזת הסטרא אחרא ונשיכת הנחש הוא שם, שהוא בחינת נחש עפר לחמו, שהוא בחינת עצבות ועצלות, כמו שכתוב במקום אחר (בסימן קפט), שהוא הפך מבחינת חזית איש מהיר במלאכתו. וזה בחינת עפר של חוץ לארץ, שהוא עפר טמא, כמו שאמרו רבותינו ז"ל שבזמן שישראל שרויין על אדמתן אסור לכהן לצאת לחוץ לארץ מחשש רבוי המתים הנקברים שם, כי שם נאחו ביותר סטרא דמותא, שהוא בחינת עצבות ועצלות, שהוא בחינת ענוה פסולה שבאמת היא בחינת גדלות. ועל כן צריך כל אחד לקדש את עצמו בבחינת קדשת עפר ארץ ישראל ששם עיקר תחיית המתים שהוא ענוה אמתיית. (הלכות תפלין - הלכה ו, אות י)

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ... (דברים ז, יב)
'עקב' דייקא, היינו כשהשונאים מתגברים עד שהוא תחת עקב ורגליו, שדורסים אותו ברגלים. בבחינת הרכבת אנוש לראשו וכו', בחינת לדכא תחת רגליו כל אסירי ארץ. וכמו שכתוב: אשר אמרו לנפשך שחי ונעברה ותשימי כארץ גוך וכו'. וזהו בחינת עקבות משיחא, שישראל נתונים תחת עקביהם. ואז דייקא מי שמשים אל לבו לשמע משם את המשפטים האלה, שידע שהכל מהמשפט שלמעלה שנתלבש בהם כדי להשיבו אליו. וזהו: "והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה", ואז: "ושמר ה' אלקיך לך את הברית ואת החסד", שה' יתברך ירחם עליך למען בריתו את אבותינו, כי שומע אל אביונים ה' ואת אסיריו לא בזה. וזהו: "ויודו אחוזת בעקב עשוי", בעקב' דייקא, כשיתגבר עשו בסוף הגלות בעקבות משיחא, וירצה לדרס בעקבו על ראש ישראל בבחינת: הגדיל עלי עקב, אז דייקא "ויודו" בחינת אמונה בחינת תפלה, בחינת: ויהי ידיו אמונה וכו' — פרישן בצלו, אוחזת בעקבו להפילו ולהשפילו על ידי זה, כי אין כחנו אלא בפה, לתפס אמונות אבותינו, לצעק אליו יתברך מכל מקום שהוא. (הלכות יין נסך - הלכה ד, אות כה)

מה ה' אלקיך שאל מעמך כי אם ... (דברים י, יב)

שהוא בחינת תפלה בחינת יראת ה' היא תתהלל (משלי לא), כי עיקר ההתחזקות הוא על ידי הרצון שאיך שעובר עליו בכל עת איך שהוא איך שהוא, על כל פנים יחזק את עצמו ברצון חזק מאד לה' יתברך, ועל כל פנים יסוף וישתוקק לשוב לה' יתברך מכל מקום שהוא כי סוף כל סוף מה ישאר ממנו. ובפרט שכבר גלו לנו הצדיקים אמתיים שהרצון הטוב בעצמו יקר וחשוב מאד מאד וזה בחינת עיקר התכלית האחרון בחינת מה רב טובך וכו', על כן צריך להתחזק תמיד בכל עת ברצון חזק לה' יתברך מכל מקום שהוא שעל ידי זה יתעורר ויתגבר להתפלל תמיד לה' יתברך ולהרבות באמירת תהלים ותחנונות ובקשות רבות שיחמל עליו ה' יתברך

וימשיך עליו הרחמנות האמתי של המנהיג האמתי שהוא בחינת ימי מרחמים ינהגם. עד שיזכה לצאת מהרוח שטות וכו'. ובפרט להרבות בהתבודדות שהוא שיחה ותפלה בינו לבין קונו עד שישפך לבו כמים נכח פני ה' עד שיקיף וירא ה' משמים ויאיר עליו הדעת הקדוש לבטל הרוח שטות, עד שיצא וישוב מכל העוונות ויזכה להתקרב לה' יתברך באמת. (הלכות נטילת ידים לסעודה ובציעת הפת - הלכה ו, אות נא)

ועתה ישראל מה ה' אלקיך שאל מעמך כי אם ... (דברים י, יב)

לפעמים שולח השם יתברך על האדם פחדים של יסורים וכיוצא, כדי שיתבונן על ידי זה לשוב אליו יתברך, כדי שיעלה כל היראות הנפולות לשרשן, דהיינו ליראה אותו יתברך. ועיקר עלית היראות הנפולות הוא על ידי הדעת, שידע שהכל ממנו יתברך ולא יתלה שום דבר בטבע ובמקרה, חס ושלוש, רק כל מה שיעבר עליו יאמין וידע כי הכל ממנו יתברך, וישוב אליו ליראה מלפניו יתברך לבד, ועל ידי זה הוא עולה מגדר בהמה לגדר האדם, כי כל זמן שאינו מעלה היראות הנפולות, דהיינו שמתירא מגוף הדבר בעצמו שמפחידו, כגון מחיה רעה ולסטים ומכות ויסורים, חס ושלוש, אז הוא כמו בהמה ממש, כי גם בהמה יש לה כל אלו היראות והפחדים, כידוע בחוש, ואם כן, מה יתרון לאדם מן הבהמה? ועיקר ההבדל שבין האדם לבהמה הוא, שהאדם יש לו דעת לידע ולהבחין שיש אדון מנהיג מושל ומשגיח יתברך שמאנו הכל, והוא שולח על האדם לפעמים כל אלו הפחדים כדי שישוב אליו יתברך, כמו שכתוב (איוב לו): "ויגל אזנם למוסר ויאמר כי ישובון מאון" וכו'.

וכשמעלין היראה אל הדעת, שעל ידי זה עולין מבהמה לאדם, זה בחינת קרבנות, ואחר כך זוכין לילך עוד מדרגא לדרגא ולהתחזק בכל פעם ביראה גדולה יותר, עד שזוכה ליראה עלאה, דהיינו שלא יצטרך עוד להתעורר

(כוכבי אור - ספורים נפלאים)

סיפור

... המהרש"א ז"ל היה רב באיזה קהלה והיה יושב ולומד עם הישיבה שלו כל היום כלו. והיה אז רב דמדינה באותו האיקלים [אזור] שהיה המהרש"א ז"ל תחת ממשלה אותו הרב דמדינה, והיו מוכרחים כל הרבנים של הקהלות ששיכים להרב דמדינה לבוא לפני הרב דמדינה לקבל פניו ולטל ממנו רשות, כנהוג בדורות שלפנינו. וכן היה, שבאו כל הרבנים כולם של כל הקהלות להרב דמדינה לקבל פניו. והרב המהרש"א ז"ל לא בא אליו רק היה יושב ולומד תמיד. ודן אותו הרב דמדינה לכף זכות ואמר, אולי מחמת שטרוד בגרסה על כן לא בא אל שלחן המלך. ונתיישב הרב דמדינה ונסע אצלו אל המקום אשר היה חונה שם הרב הקדוש המהרש"א ז"ל, ובא אל העיר ויחרדו כל העיר לקראתו כנהוג, ובאו כולם לקבל פניו, והרב המהרש"א ז"ל לא אבה ללכת אליו. ודנו הרב דמדינה גם כן לכף זכות, ותלה גם זאת בביטול תורה שאינו רוצה לבטל מלמודו. ואמר הרב דמדינה אני אלך אליו, ועמד הרב דמדינה והלך אל בית הכנסת שהיה יושב שם המהרש"א ז"ל עם תלמידיו, ובא אל הבית הכנסת. והרב המהרש"א לא אז ממקומו ולא הפסיק מלמודו, ולא נתן לו שלום כלל. אף על פי כן דנו לכף זכות גם עכשיו, ואמר אולי גם זה מחמת שאינו רוצה לפסק פומה מגרסה, בתוך כך בא בחור אחד יפה עיניים לבית הכנסת, ומיד חרד המהרש"א לקראתו וקם מלפניו מלא קומתו וחלק לו כבוד, ודבר עמו הרבה מאד. אז קצף הרב דמדינה מאד על המהרש"א ז"ל וכעס עליו מאד ובוזה אותו, ואמר, בתחילה כשלא באתם אלי למקומי דנתי אתכם לכף זכות.

עצות ותפילות

(לקוטי עצות – גאווה וענוה, טו-טז)

על-ידי גדלות נופלים בתפיסה.

כשהדור אינם שומרים את פיהם, על-ידי זה נכשלים, חס ושלום, כשרי הדור בגאות. על-כן צריכין אלו כשרי הדור להתבונן מאד בהגדלה וההדור והחשיבות שמגיע להם, לכל אחד לפי ערכו, מעט או הרבה, להתבונן ולהסתכל על עצמו שלא יכשל בגאות, שהיא גלות השכינה, חס ושלום.

... ותרחם עלינו ותעזר לנו ברחמיך הרבים, ותשמרני שלא נהיה נכשלים בגאות חס ושלום, ונזכה להרגיש שפלותינו בכל האברים תמיד, ותשפיע עלינו מאתך חכמה דעה בינה והשכל, באפן שנוכל להפיק דרכי הענוה באמת בלי שטותים ושקרים, עד שנזכה לענוה שלמה באמת לאמתו. ותושיענו ברחמיך הרבים, ותשמר את פינו מלשון הרע ורכילות ומכל מיני דבורים פגומים, שלא יצא מתוך פינו שום דבור רע על שום בר ישראל שבעולם, ולא שום דבור פגום כלל:

אלקי נצור לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה. ותהיה בעזרנו שלא יזיק לנו פגם הדבור והלשון הרע של בני העולם, שלא נהיה נלכדים בגאונם על-ידי חטאת פיהם חס ושלום. ומעתה תעזר לנו ולכל ישראל שנהיה נשמרים מפגם הדבור, ונזכה כלנו לקדש את פינו תמיד בקדשה גדולה. ותשמרנו מגאות וגדלות, ותעלה את השכינה מגלותה אשר ירדה בגלות גדול על-ידי פגם הגאווה הבא על-ידי עוון לשון הרע חס ושלום. רחם עלינו למען שמך ועזרנו מעתה לתקן כל זה, ותשמרנו ותצילנו מעתה מעון לשון הרע החמור מאד, ומכל מיני פגם הדבור, ונזכה לקדש את דבור פינו בכל מיני קדשות, ועל-ידי זה נזכה לקבל הארת שבת קדש מפקחי הדור האמתיים בשלמות. ותציל אותנו מכל מיני גאות וגבהות וגסות הרוח, ותזכנו לענוה אמתיית בשלמות. ונזכה לחיים אמתיים, חיים דקדשה, ולרפואה שלמה בגוף ונפש, ולתשובה שלמה מאהבה הנמשך מקדשת שבת קדש. ותשביענו מטובך ותזכנו לטעם טעם קדשת שבת המחיה את כל העולמות, כאמור, טועמיה חיים זכו. ותשפיע עלינו שבת המחיה חיים טובים, חיים שיש בהם יראת שמים, חיים שנזכה בהם לסור מרע לגמרי. ולשוב בתשובה שלמה באמת. ולעבד אותך באמת ובלב שלם ובענוה אמתיית כל ימי חיינו אנחנו וזרענו מעתה ועד עולם, עד שנזכה לחיים נצחיים, ליום שכלו שבת ומנוחה לחיי העולמים, אמן נצח סלה ועד (לקוטי תפילות א – מתוך תפילה נח).

שיחות

(מ' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

אני מספר מעשה שהיה לי, הייתה משפחה מצד

המתנגדים והם היה להם ילדים הרבה, ואני לא היה לי כסף על שבת, אז אף אחד לא נתן לי ואני המשפחה שלי סבלנו.

עד שהילדים במשפחה שלהם התחילו למות, הילדים היו קטנים והם

קבלו מחלה והלכו לרופא פעם, שני פעמים.. ומתו.

הבעל היה למדן, בן-ישיבה, והיה לו בת, והיא לא שאלה לא לאבא ולא לאמא ולא לבעלה ולא לשום אדם, והיא נתנה לי בכל יום ששי לפני הדלקת הנרות שמונה עשרה גרוש, ומחשבת הזה כבר נפסק המיתה וכל הילדים חיים עד היום!

האבא שלה חשב שהוא חשוב מאד אצל השם יתברך, הוא גבאי הישיבה, ואני עני כזה, הוא חשב שאני לא חשוב כלום והוא לא נתן לי לחם, אז הילדים מתים. הילדים שלו מתו, מתו, מתו, עד שהבת שלו נתנה לי בכל יום ששי לפני הדלקת הנרות שמונה עשרה גרוש.

המשפחה לא ידעה, היא שמרה את זה בסוד גדול, רק אני והיא ידענו.

שמונה עשרה גרוש זה היה מטבע גדולה, היה כסף הרבה, רכוש גדול, וזה הכסף הצדקה הוא הגן שלא מתו הילדים ומיהוים הזה הפסיקו המחלות והפסיקו הילדים למות.

אני זמרת הזמירות של שבת, 'אזמר בשבחין' ואשת-חילי, והם היו מתנגדים. והיא שמעה את הניגון הזה, אז היא התחילה לשלח לי עם הילדים שלה שמונה עשרה גרוש והיה לי לאכל ביום ראשון, יום שני. אני לא חשבתי שום מחשבה כזו שהיא תיתן בכל יום ששי, אני קבלתי שמונה עשרה גרוש בפעם הראשון, חשבתי: "זהו, מספיק, פעם אחת היא נתנה. מה, היא עשתה אתי חוזה?"

לא, בא יום הששי השני והשלישי והרביעי.. בכל יום ששי פחדתי שאולי נפסק, אולי היא לא תיתן. אבל היא ראתה שהיא נתנה שמונה עשרה גרוש והילדים חיו, אז היא המשיכה ושלחה לי בכל יום ששי לפני הדלקת הנרות שמונה עשרה גרוש.

אנחנו היינו שכנים, אני הייתי גר באיזה בית והיה עליה והחתן והבת גרו למעלה. אני ידעתי הכל, ראיתי שהבנים כבר נשארו בחיים. היה לה ילדים יפיפים, היה לה ילדה של חמש עשרה שנה שכבר נשארה בחיים, כן. ואני שמעתי מהילדים שהם שמחים מאד שלא חלו ושלא מתו. והילדים אהבו אותי כמו שהם אהבו את האבא שלהם... (ההמשך יבוא)

בקשו את העלון שלכם בכתובת: SHABAT.BRESLEV@gmail.com

ותליתי בביטול תורה; אחר כך כשבאתי למקומכם ולא באתם אלי, דנת אתכם גם כן לכף זכות, ותליתי גם כן בביטול תורה. אחר כך כשבאתי לבית הכנסת ולא נתתם לי שלום, דנתי גם כן לכף זכות, ותליתי גם כן בביטול תורה, שאין אתם רוצים להפסיק מן התורה כלל. עכשיו אני רואה ששקר הוא, כי הלא את הבחור כבדתם ודברתם עמו הרבה באמצע הלמוד. וכעס עליו מאד.

ואמר המרשי"א לאות ולמופת שהבחור הזה בעוד שתי שעות יהרג, ולא רצה הרב להאמין ולקח את הבחור הנ"ל והלך עמו אחת הנה ואחת הנה, ודבר עמו הרבה הרבה לבל יניחנו להתעלם מן העין עד עבר השתי שעות להכחיש דברי המרשי"א ז"ל. ויהי מדי עברם בעיר וחלף והלך אצלם איזה אדון, והיה מושך בקנה שרפה [רובה] לפי תמו לירות איזה עוף וכיוצא כדרכם, וייך את הבחור הנ"ל ונהרג אחר שתי שעות מיד, כדברי המרשי"א ז"ל, לא נפל דבר.

ורץ הרב דמדינה הנ"ל ובא אל המהרשי"א ז"ל ואמר לו המרשי"א ז"ל שבסמוך יביאו הרוג לפה. בתוך כך שהיו מדברים נשמע מיד שהביאו איזה הרוג אל העיר. אז נתבהל הרב דמדינה הנ"ל, ושאל להמהרשי"א מה זאת. אז ספר המרשי"א וגלה לו כל העניין, היות שזה הבחור היה גלגול אחאב מלך ישראל ומחמת זה חלק לו כבוד כל כך. ומחמת שאחאב מלך ישראל נהרג היה מוכרח זה הבחור להיות נהרג גם כן. ותכף שיצא לעולם זה הבחור אזי תכף נברא משחית אחד בשביל להרג את אותו הבחור הנ"ל והיה עומד במקום ההוא דהיינו סמוך לעיר הזאת והיה מצפה עד שיגיע זמנו של זה הבחור הנ"ל שיהיה נהרג על ידו. ומחמת שאתם עכבתם אותו כנ"ל, עד שנהרג בכאן על ידי האדון הנ"ל, על ידי זה היו מוכרחים ליתן להמשחית הנ"ל איש אחר במקומו, וזה ההרוג שנהרג על ידו. על כן צריכים אתם לקבל תשובה, כי על ידכם נהרג זה ההרוג, כי אתם סבבתם זאת על ידי העיכוב שעכבתם את הבחור פה כנ"ל. אז נפל הרב דמדינה לפני רגלי המרשי"א ופיס אותו והתחנן לפניו שימחל לו. ובקש אותו שיתן לו תשובה. ואמר לו המרשי"א, שתשובתך שתסלק מידך את כתר הרבנות ותהיה בעל עגלה. וקבל על עצמו כך, ונעשה בעל עגלה: ודבר אלקיני יקום לעולם.

(ספר אבי הנחל - חלק ב – מכתבים סח-טט)

מכתב

אחי יקירי, החפץ ומשתוקק ומתגעגע ומשתדל בכל כחו שיתגלה ויתגדל ויתפשט ויתפרסם בעולם גדל נפלאות גדלת נוראות שם הצדיק האמת נחל נובע שמהפך כל מקומות הרחוקים מאד מה' יתברך ומגלה אלקותו יתברך, ובחכמתו מכניס כל באי עולם אל הקדשה ואפילו את הרחוקים לגמרי בתכלית הרחוק - אל ה' יתברך, כל זמן ששם ישראל נקרא עליהם עדיין.

צריכין להתחזק מאד בתורת ה' ולקיים משפטי התורה בכל השלמות ולשמר עצמו אפילו מפגם כלשהו חס ושלום, רק אפילו אם חס ושלום פגמיו מרבים מאד רחמנא ליצן, צריכין להתחזק בדעתו מאד ולבטח בצדקות ה' וחסדיו המרבים עד אין סוף, שעל-ידי זה יוכל גם הוא להתקרב ולשוב אליו באמת.

אוי לי כי חטאתי, אוי מה עשיתי, אוי לי איך לא חסתי על נפשי היקרה מאד, איך הייתי אכזר על נפשי יותר מכל מיני רוצחים ואכזרים שבעולם, ואלו היו מתקבצים עלי יחד כל הרוצחים והגוזלים והאכזרים שבעולם, לא היו יכולים לעשות לי באלף שנים מה שאנכי עשיתי לי בעצמי על-ידי חטא ופגם אחד שחטאתי נגדך, מכל שכן כי חטאי רבו מספר. אוי אוי ואבוי, אוי לי ואלל, מי יתן ראשי מים ועיני מקור דמעה ואבכה יומם ולילה על חללי, כי חללתי את קדשתי וטרפתי את נפשי באפי ועניתי את נפשי בכל מיני ענויים מרים וקשים שבעולם. הריני לפניך מלא רחמים, עשה עמי פלא לחיים לבל אהיה כמת בחיי חס ושלום, עשה מה שתעשה ברחמיך הרבים באפן שאזכה לתשובה שלמה לפניך באמת.

המטה לבו לשמע בקול ה' הקורא אותו בקול גדול בכל יום שיברח אל הצדיק האמת שיכול לתקן הכל ולהשיבו לדרך הישן שדרכו בו אבותינו הקדושים.

מי שחפץ באמת לרחם על עצמו ולהתחיל בכל פעם לחשב על תכליתו וסופו להיטיב אחריתו, עיקר תקנתו הוא על-ידי שיחה בינו לבין קונו בכל יום, לדבר דבורים חמים כגחלי אש בהשתוקקות וגעגועים. ועיקר תיקון הדבור הוא על-ידי שחשים ושותקים תחילה, כאלם לא יפתח פיו, רק משתוקקים ברצון חזק לה' יתברך, ומרחמין על עצמו ברחמנות גדול כאשר כל אחד יודע בנפשו גדל הרחמנות שעליו בכל עת, ועל-ידי זה דייקא נתעוררין רחמי ה' יתברך עד שמתחילים לצפצף ולדבר קצת, עד שברחמיו יתברך המרבים נכמר לב העליון עד שממשיך משם דבורים חמים כגחלי אש, ועל-ידי זה יוכל לינק ולקבל מהתורה שממשיך לנו הצדיק.

המשכיל יבין בעצמו לפי העת והזמן איך לרחם על עצמו בכל עת, כי אסור לדחוק את השעה, ואף-על-פי כן צריכין למהר להמלט על נפשו.

ישראל דב אודסר